

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy hónapra... 80 lej
Negyedévre... 220 lej
Félévre... 410 lej
Egész évre... 800 lej

Egyes szám ára: hétköznapi 4 lej, vasárnap 5 lej; az okiráltságban pedig egy lejjel drágább

UJSÁG

Alapította Gombos Ferenc

SZERKESZTŐSÉG
és KIADÓHIVATAL:

Strada Regina Maria (vol. Deák F.-u.) 35. Telefon 396
Temesvári szerkesztőség
és kiadó: Str. Avram Iancu
(volt Takarékpénztár-u.) 4

FOSZERKESZTO:

DR. PAÁL ÁRPÁD

CLUJ-KOLOZSVÁR

XXVII. évf. 163. szám

FELELŐS SZERKESZT:

DR. ZÁGONI ISTVÁN

A szászok nem beszélnek

Ha már annyit beszélünk a szászok rendezettebb és céltudatosabb kisebbségi magatartásáról, nem lesz felesleges feléjük fordítani a komoly figyelmet. Mert a szászok kisebbségi politikájában nem a beszéd a lényeg, hanem a munka. Ami beszédet a nyilvános fórumokon elmondanak, mindannak a háttérben a szervezethez folytonos fejlesztésének, a népi érdekek pihenést nem ismerő védelmezésének szakadatlan gáttörő munkája folyik, kimerülés, csüggedés, közönyösség nélkül. A nagyközönség fülét a beszédeknek egyes részlehangjai ütik meg az újságokból, de látja a nagy általánosságban mutatkozó eredmény könnyen felismerhető jelenségeit és talán sokan úgy képzelik, hogy a szász parlamenti tagok elmondanak egy-egy beszédet és ennek hatásaképpen ömlik számukra a bőség szarujának áldása. Trombitaszóra nem omlanak össze ma az ellenünk emelt jerikói rideg falak. De hol tartanak a munkában és szervezethez akkor, amikor tudós professzorokkal tanítatják Nagyszebenben a műszaki tudományokat a magas feszültségű villamostelegek konstrukciójától az ipari termelés pszichotechnikájáig.

Aki hírneves műegyetemi tanárokkal rendez tanfolyamokat a technika vívmányainak elméleti alapjairól és gyakorlati jelentőségéről, annak annyira jók az alsóbbfokú iskolái, hogy a hallgatóságot már előkészítették a magas műszaki ismeretek befogadására. A hőerőgépek, a bányászat, modern építészeti, a fűtőanyagok, a gáz és a villanyerő felhasználásához szükséges technikai tudásra annak van szüksége, aki a modern ipari haladással lépést akar tartani a gazdasági jövőjét erre az alapra tervszerűen rá akarja építeni. Nagyszebenben megnyitnak egy magasnívójúnak ígérkező nyári politechnikumot, amely nem avult elméletek száraz előadásait halmozza össze, hanem megtanít az eddig elért technikai eredmények alkalmazásának módszereire. A neves németországi professzorok nem hozzák ide a műegyetemről nem tisztán gyakorlati jelentőségű elvi vitákat, hanem a leglényegesebb tudnivalók ismereteit fogják elhínteni. Nem osztályharc propaganda jelszávaival, nem politikával jönnek, hanem a kis- és nagyüzemek gazdaságos berendezéseire, célszerű vezetésére és a munkabér-rendszerek elméleti és üzleti alapszámításaira. Ennek a magasabb képzettségnek az elsajátítására csak azok képesek, akiknek van hozzá megfelelő előképzettségük. Bizonyos, hogy a szászok nagyon vigyázak iskoláiknak modern fejlődésére eddig, ha már eljutottak a magas műszaki tanfolyamok rendszeresítéséhez. Az is bizonyos, hogy gazdasági életüket alkalmasnak tartják arra a fejlődésre, ami a műszaki ismeretek és a tanfolyamokon kiképzett emberek alkalmazása fog jelenteni. Ez az egész tanfolyam nem lehet egy ötletszerű, hirtelen, vagy véletlenül támadt gondolat megvalósítása, hanem része egy messzilatón, mely alapokra fektetett, kiesinyességeken fennakadni nem tudó kisebbségi koncepciónak.

Hol vagyunk mi még ettől a jövőt megfeszített munkával építő koncepciótól? Eszünk ágában sincs olyasmire gondolni, hogy mi is rendezzünk ilyen magas technikai akadémiát. Hol vagyunk mi még ettől? De meg kell már egyszer látnunk azt, hogy hol vagyunk. Mert igaz, hogy a szászok mai kulturális, gazdasági és politikai élete mögött a kisebbségi múlt tapasztalatokban gazdag századai állanak, a mi kisebbségi sorsunk pedig alig ötesztendő. Ezt

az összehasonlítást azonban túlságosan sokszor és a valóságon is túlbecsülve szoktuk hangoztatni a magunk mentségére. Annyira sokszor és annyira túlbecsülve, hogy máholnap az ez utáni esetleges semmittevés jövőbeli mentsége gyanánt is már előre és alkaratlanul is felállítódik. Jaj, a szászok tehetik, de nekünk nincsenek meg a kisebbségi szenvedésekből a tapasztalataink — szoktuk hallani. A valóság pedig nem éppen így van, mert a szászok története aligha többrendbéli elnyomatottságot sorolhat fel, mint az erdélyi magyar népe. Az új impérium előtti néhány évtized alatt voltunk tulajdonképpen többségben s aligha volt ez alatt az idő alatt kedvezőtlenebb a szászoké, mint a székelyeké. Azelőtt egy hosszú abszolútizmus időszakát élte át a mi népünk s ez alatt az idő alatt a germanizálás erőszakos keresztültelének törekvése nem a szászokat, hanem a többi erdélyieket sodorta hátrányos helyzetbe. A fejedelmek idejében a székely, a szász és a magyar nemzetek egyforma politikai tényezők voltak, ha ez idő alatt néha nehezebb helyzetbe kerültek, valahányszor a Habsburg-impérium benyújtotta Erdélybe a karjait, mindig ők kerültek a főlényes jóviszonyok közé. Nem lehet ma a jövő munkavállalásának szüksége szempontjából semmi különös fontossága ennek a megállapításnak, de egyszer komolyan bele kell nézni a magunk mentségére hangoztatott jelszavakba s a mentegetőzést a megfelelő értékre leszállítani. A magunk érdekében jött el ennek is az ideje, mert a mentségkeresés igyekezete helyett a markatelésítés példájának követésére kell ráterelni a figyelmet.

— Hja, a szászoknak könnyű — szoktuk ezt igen gyakran hallani és mondani — mert az ő hátuk mögött nem áll a szomszédban Németország, mint a folytonosan irredentizmussal vádolt Magyarország. Van benne valami s lehetséges, hogy némi engedményhez ez a földrajzi különbség is hozzá tudja őket segíteni. De a köztudat a helyzetnek ezt a megkülönböztetést is hajlandó a valóságnál többre értékelni. Magyarország, mint az itt élő magyar kisebbség hinterlandja, az európai hatalmi viszonyok között sokkal kisebb erőt képvisel, mint a nagy Németország. Az esetleges ellenséges viszony egy kicsi, sebekből vérző és szövetséges nélkül álló Magyarországgal szemben nem lehet olyan veszedelmes, mint egy olyan nagyhatalommal, amelynek szövetségi viszonya is könnyen adódhatik egy kialakuló Oroszországgal. Romániának nincsen oka félni a békés kisebbségektől, nem is lehet más okosabb politikája, mint a kibékítés és a nyugodt fejlődési lehetőségeké, de ha valamelyikről mégis azt szeretik kijelenteni politikusai, hogy félni kell tőle, a magyarok nem lehetnek veszedelmesebbek.

Hja, a szászoknál másképpen alakul ki a kisebbségi magatartás — mondhatjuk mindezek után is, most is — mert tényleg kifejezettebb az organizálóképességük. Szerencsésebb a társadalmi rétegződésük is a kisebbségi küzdőképesség szempontjából s vannak más előnyeik, de vannak hátrányosabb helyzeti adottságaik is. Hogy másról ne beszéljünk: sokkal kevesebben vannak. A naponként megállapítható kétféle magatartás különbsége pedig abban van, hogy náluk a munkában van a lényeg, nálunk a beszédben. És ezen lehetne segíteni. A szászok nem szoktak demonstratív tiltakozógyűléseket tartani, amelyek kimerülnek egy-egy hangos deklaráció publikálásában, de állandóan és decentralizált rendszerrel gyűléseznek s min-

denütt munkát osztanak fel. Ezekről a gyűlésekről vajmi kevés kerül nyilvánosságra, mert a nyilvános szereplés személyi kérdései egészen jelentéktelenek. Nálunk a személyi kérdések rendezése köti le a köztevékenység energiájának nyolevan százalékát, néha ennél is sokkal többet. S ha felvetődik valami terv, gondolat, az első reflexzió azzal igyekszik félremagyarázni, hogy nem a gondolatot akarja megérteni, hanem azt keresi: ki hozta, mit akarhat elérni a maga számára vele? Ha nem adódik mód arra, hogy valami ellen beszéljünk, akkor egymásnak támadunk. Ez más kisebbségi közszellem, mint az a kisebbségi munkaszellem, amely Nagyszebenben most megnyitja a magas nívójú politechnikai tanfolyamot. Hol vagyunk mi még ettől? Pedig gyors elhatározással és rohamléptekkel kell előretörtetnünk, hogy utolérjük. Ha nem tudjuk, veszve vagyunk. De ha nehéz is erre az utra rátérni, egyáltalában nem lehetetlen.

Kiadták a hivatalos érettségi statisztikát

Országos eredmény 52:48 az Anghelescu javára
A bukásokban Erdély vezet

— Az Ujság tudósítójától. —

(Bukarest.) A közoktatásiügyi minisztériumban kedd reggelre futottak be az ország minden részéről a lezárult 1924—25. szomoru emlékeztetői iskolai év baccalaureatusi vizsgálatának eredményei.

A hivatalos jelentések, melyeket a közoktatásiügyi minisztérium által kinevezett bizottságok küldöttek be a végzett munka után, számadatokban számolnak be arról a sikeresen pusztító, súlyos következményű kísérletről, melyet Anghelescu tüzzel-vassal valósított meg.

A hivatalos statisztika ügyes csoportosításban állítja össze a baccalaureatusi vizsgálatok eredményeit, országrészek szerinti elosztottságuk szerint. Negyvenkét hivatalos bizottság végezte kizsábot köteleseget az egész ország területén: tizenhét a regátban, tizennégy Erdélyben, négy Bukovinában és hét Bessarábiában. A közoktatásiügyi minisztérium által kiküldött tanügyi bizottságok előtt 3887 tanuló jelentkezett a sikeresen letett osztályvizsga után az újrendszerű baccalaureatusi vizsga letételére. A tanulók közül 1650 regáti, 1558 erdélyi, 354 bukovinai és 429 besszarábi iskolák növendéke volt.

Az összes jelentkezők negyvennyolc százaléka ment át a baccalaureatusi vizsgálatokon: 52 százaléka bukott el egész Románia területén. A regáti növendékek közül 955, az erdélyiek közül 671, Bukovinában 122 és Bessarábiában 145 növendéket nyilváníttak érettné a bizottságok. Ezzel szemben 887-en buktak Erdélyben, a regátban 695-en. Bukovinában 232, Bessarábiában pedig 284 tanuló. Kétségkívül az erdélyi tizennégy bizottság számadatai vezetnek mennyiség szerint is, a tizenhét regáti bizottság számadatainak eredményeivel szemben. kilencvenkét tanulóval több állott vizsgálatra a regátban, mint Erdélyben, viszont a bukottak száma Erdélyben nagyobb 192 tanulóval.

Körülbelül ezeket a számunkra elkomorítóan súlyos tényeket állítja eléünk Anghelescu hivatalos beszámolója egyelőre. Ezek a számok azonban csak hamarában vannak kiragadva a baccalaureatusi vizsgálatok eredményei közül. Részletes beszámoló a vizsgálatok lefolyásáról a megelégedett közoktatásiügyi miniszter a vizsgáztató bizottságok elnökeinek jelentése alapján később fog még közzé tenni. Vajjon a kisebbségek vizsgaeredményeiről is adnak ki statisztikát?

Kalotaszegen együtt dobognak a szívek

— Az Ujság tudósítójától. —

(Kolozsvár) Régóta keresem már... Minden hangot, óvatos neszt és gyáva megmozdulást figyelemmel kísérek, ami kisebbségi életünk sivár országutjáról elhangzott. Keresem azt a hangot, amely meg tudja fogni a szíveket, csokorba tudja kötni az akaratokat s amelynek rezgésére sok ember lelke egyformán rezonál.

Ezelőtt egy esztendővel mondtam ki ezt a nagy szót egy lobogó szemű, de meggyötört arcú egyetemi hallgató. Névtelen senki volt, akinek a szavát nem ültették át százak ajkaira. Talán ő maga se tudta, hogy mekkora hordereje lenne a szavának, ha nem ő mondaná. Magam is csak most vettem észre, most hogy találkoztam Magyarfenessel.

— *Teremtettek egészséges közszellemet* — mondta — olyan közszellemet, hogy minden kisebbségi magyar ember megfürdethesse benne a szívét s erőt nyerjen ettől a fürdéstől. A közszellem egy elnyomott nép levegője, amelyből táplálkozhatnak s amelyben cselekedni és gyarapodni tud. Ha ezt nem tudjuk megteremteni, úgy a gyengék, a férgesek számunkra hamarosan elvesznek, felszívódnak a szerencsés hatalmasok közé, az erősek pedig egyénenkénti keserűséggel ássák meg maguknak külön-külön sírjaikat.

Kalotaszegen már együtt dobognak a szívek

Magyarfenes vasárnap bejött, hogy bemutatassa dalművészetét Kolozsvárnak. Keskenyhomlokú, kukképű emberek állottak ki a pódiumra. Volt közöttük tejfelesképű legényke, volt egyenesdereku javakorbéli férfi és voltak öregebbrendű gazdák, akiknek hosszan csüngött le a bajuszuk, mintha végére akasztották volna éleük nehéz gondjait. Mindegyikük földetturó, áldásikényszerítő, kora tavasztól késő őszi földjét kerülgető paraszti ember volt: látszott az arcukon, amelyen barnán maradt ott a Nap-sugár mindennapi oszlopa, kérges tenyerükön, amelyekben gyűrődve szorogott a kottalap és látszott a szemükön, amelyből feketén csillogott ki a nyugodt önbizalom.

Hogy fogják ezek élénkelni *Metz Balladáját*, amit a kinyomtatott műsor kötelességüké ró ki? És ki fogja eldönteni ezeknek a súlyos mozgólású embereknek ezt a dinamikus darabot, amelynek pontos kihozása városi dalárdáknak is hónapokig tartó lelkiismeretes együtt-dolgozást jelent?

És megjelenik a kért karmester. Ruhája olyan mind a többieké, az arca olyan barna, a szeme olyan fekete és a bajusza olyan kajla. Egy kissé biceg és nem hajlik meg a közönség előtt, mert nyilván nem mutogatni jött magát. Megáll a dalosok előtt, két karját félig felemeli, tenyere kitarul s mire a kar lassan lefelé indul, a magyarfenesi parasztdalosok ajakáról megindul a dalfolyam és hömpölyög, zuhog a közönség felé, hogy meghal a lehellet, esendesebbé csitulnak a szívek s már együtt él minden hallgató a dal csodálatos hangulatában.

Csak a zugó tapsvihar mámorjából való feleszmélés után jutott eszembe érdeklődni: ki ez a karmester? Mi a foglalkozása?

— *Kiskungazda* — volt a válasz, de egyebet nem tudtak róla mondani. Egyik azt mondta, hogy *tanító*, a másik erősen bizonyította, hogy *csizmadiás*. Várom kellett, amíg vége volt az estélynek s a dalosok közé keveredhettem: Ők csak tudják, hogy ki és mi a karmesterük?

Egy kis összejevetelt tartottak az esték után. A vezetőjük, elnökük és szellemi irányítójuk *Bárdos Péter* kiskungazda szívélyesen invitált közéjük.

— Mondja Péter bátyám! Hogy tudták ezt megcsinálni, ezt a csodálatos dalos társaságot, falusi emberekből.

— Kalotaszegen együtt dobognak a szívek — volt az öntudatos válasz. — És ez akkora erő, hogy mindent meg lehet vele csinálni.

Furulyától a harmoniumig

Egy hallgatag bácsi mellé kerültem az asztalnál, akinek olyan ritkán hullottak kajla bajusza alól a szavak, mint nehéz télen a napsütés. Amikor azonban elejtett egy-egy mondatot, az tiszta napsütés volt, erős, meleg nap-

sütés, amelynek erejéből az önbizalom virágai táplálkoznak. Sokat érdeklődtem, ő ritkán felelt, de szavai háta mögött beláttam Kalotaszeg életébe, ahol már együtt dobognak a szívek.

— Miféle ember a karmesterük?

— *Kiskungazda István*, gazda ő is, mint mi. Az apja csizmadiának taníttatta, mert sánta volt s félt, hogy nem tud eléggé dolgozni a mezőn. Azonba nem folytatta a mesterséget, mer ügyes, nem szorul rá. Cséplőgépje, gőzmalma van.

— De hol tanulta meg így a muzsikát?

— Hat esztendősen korábban furulyázott, később harmonikát szerzett, azután muzsikát s legutoljára harmoniumot.

Valaki csak tanította...?

— Nem a. Senki. Tiszta magától tanult meg. Csak amikor a kottát is meg akarta tanulni, segített a tanító ur.

Hitetlenkedve nézhettem a szemébe, mert rábizonygató.

— Ugy van a, ahogy mondom; én csak tudom, mer unokatestvérek vagyunk.

Kalotaszeg a lelkekben van

Elhittem neki, hogy ne hittem volna, hiszen olyan szép volt és olyan áldásos volt a szava, mint a májusi bőső. A másik oldalomon *Deutschek Géza* dr. ügyvéd is bizonygatott s a szomszédok mindenütt ráütöttek a fejükkel.

— Nem olyan nagy csoda ez Kalotaszegen.

Hiszen Magyarfenes nem tartozik Kalotaszeghez.

Kalotaszeg a lelkekben van — magyarázta *Deutschek dr.* — Van valami *közszellem* ott, ami megfogja és magáévá teszi az embert. Magyarfenes már Kalotaszeg határán fekszik, de kovácsa ennek a közszellemnek, amely nehéz öntudattal fegyelmezi és üzi cselekedni az embereket. Én sem születtem Kalotaszegen. Maroszei vagyok, de mióta közéjük kerültem, velük érek és dolgozom, ahogy erőmtől telik.

Kezdett már jó hangulat lenni. Az én szűk-szavu bácsim is élénkebben beszélt, kocintásra nyújtotta a poharát s még hosszú, lelógó bajusza is mosolygott, amint mondta:

— Isten éltesse, hogy meglátogasson minket. Meglássa milyen kulturbázis építünk. Közmunkával... jószántunkból, senki se hajtott...

Az asztal végén felemelkedett egy hosszú, fiatal ember. Azt hittem tősztozni akar, de nem tette. Csak végignézett az asztal fölött s a fenesiek szó nélkül mozdultak meg.

— A soffőrünk készülődik — köszönt el *Bárdos Péter*. — Sietnünk kell, mert reggel kezdődik a munka... a mezőn... a mindennapi kenyérért.

— Osztán látogasson meg — nyújtotta bucsuzásnak nagy, erős tenyerét a kajlabajuszu bácsi s az én kezem szorongva vészett el a markában. A köteles „jó éjszakát” is a torkomra rekedt s azt se tudtam, megígérni, hogy bizony elmegyek Magyarfenesre. Pedig olyan nagyon szerettem volna. De olyan kicsi voltam és úgy fájt a kicsiségem: hogyan, miképpen merjem én büszkén megmondani nekik, ha kérdezni találják:

— Hová való vagy öcsém?

— Székely vagyok, Maroszelekről...

— Osztán csináltak ti ott valamit?

Jaj, hogyan fogom én akkor bevallani, hogy bizony nem csinálunk semmit, csak megtalan kevelységgel homlokot emelgetünk s külön keresi mindenünk a saját tragédiáját, hogy sirdombot emeljen kivégzett büszkesége fölé.

És vajjon: merem-e még én egyszer is, nagyszájú büszkeséggel vallani, hogy: székely vagyok?

Kacsó Sándor.

HATÓSÁGILAG ENGEDÉLYEZETT

VÉGELADÁS

LŐRINCZ & TÓTH

CÉGNEK

Kereskedelmi alkalmazottak a nyolcórás munkanapért és a vasárnapi munkaszünetért

— Az Ujság tudósítójától. —

Az üzletek zárórája körül folyó oszátározásba beleszóltak a legjobban érdekeltek, a kereskedelmi alkalmazottak is. A nehéz fizikai munkát végző kereskedelmi alkalmazottak hosszú évek óta harcolnak az üzleti zárórák rendezéséért. Küzdelmük azonban eddig eredménytelen maradt, mert a főnökök ellenállásán minden igyekezet megtört. Most aztán, hogy a kormány a zárórákat törvénnyel rendezte, elérték régen óhajtott céljukat. Azonban a kereskedőknek a zárórarendelet megváltoztatására irányuló mozgalma komolyan veszélyezteteti az elért eredményeket és ezért a kereskedelmi alkalmazottak is sorompóba léptek, hogy a főnökök akcióját ellensúlyozzák.

E cél érdekében a Romániai Alkalmazottak Szövetségének kolozsvári csoportja nagygyűlést tartott, amelyen erélyes hangú határozatot fogadtak el. A határozati javaslat az alkalmazottak munkabírásának és egészségének megóvása érdekében szükségesnek tartja, hogy a munkügyi miniszter a vasárnapi munkaszünet és az esti záróra érdekében kiadott rendeletének legszigorubb betartásáról gondoskodjék. A nagygyűlés felkérte a minisztert, hogy rendeletileg szabályozza a nyitás idejét és utasítsa a helyi hatóságokat, hogy azt is szigorúan ellenőrizzék.

Tiltakozott a nagygyűlés a főnököknek a rendelet megváltoztatására irányuló akciói ellen és megállapította, hogy a rendeletből a munkaadókra semmi kár sem származik, ellenkezőleg úgy a főnökök, mint alkalmazottaik javát egyaránt szolgálja. Leszögezte a nagygyűlés azt is, hogy a rendelet ellen csak egy pár antiszociálisan gondolkozó, nem szakképzett munkaadónak van kifogása. Eppen ezért a nagygyűlés utasította a vezetőséget, hogy a rendelkezésére álló eszközökkel addig harcoljon, míg a vasárnapi teljes munkaszünet és a záróra szociális rendezést nem nyer. Bizonyos, hogy a kereskedelmi alkalmazottak méltányos követelésüket ki is fogják vinni, mert az ipari munkásság is figyelemmel kíséri törekvéseiket és a legmesszebbmenő támogatásra kész az alkalmazottak érdekében.

Különben a kereskedelmi alkalmazottak számítanak a megértő vásárló közönség támogatására is. Felhívással fordultak a közönséghez, amelyben a többiek között ezeket mondják:

A kereskedelmi alkalmazottak részéről évtizedek óta folyik a küzdelem, azért ami a hivatalnokoknak és ipari munkásságnak már régóta megvan; a munkaidőszabályozásért. De a kereskedelmi cégek használya mindig győzedelmeskedett s az alkalmazottaknak a hosszú időből származó nyomorát és szenvedését nem volt aki a vasalt ruha alatt felismerte volna. Az üzletek pompája és fénye, a vásári zürzavar, a kereskedelmi alkalmazottak szenvedését, a reggeltől késő éjszakába nyúló munkából származó korai megrokkantást eltakarta.

A korai megrokkantság, a szociális betegségek pusztító volta sem volt képes a főnöki testületet jobb belátásra bírni, sőt amikor a kormány a pusztulás szélén álló kereskedelmi alkalmazottak védelmére kelt, összefognak, hogy a már törvényé emelt esti 7 órai zárórát és a vasárnapi munkaszünetet az alkalmazottak rovására megváltoztassák.

A kultúrnapok között mindenütt ismert nyolcórás munkaidőért az alkalmazottak küzdöttek, a kormány a küzdők törekvéseit az országban egységesen szabályozta, most a vásárló közönség a sor, hogy a törvény kijátszására a fejlődés és haladás megakasztására és a kereskedelmi alkalmazottak kihasználására ne adjon alkalmat.

Ne legyen fogyasztó és vásárló, aki hét óra utáni vásárlás szándékával támogatja a záróraellenes akciókat.

Ne legyen egyetlen vásárló, aki ezer és millió kereskedelmi alkalmazott rovására a főnöki tízeit, vagy százak anyagi érdekét támogatja.

Tartsuk tiszteltetben a kereskedelem robotosainak pihenő idejét. Tartsuk tiszteltetben a törvényes esti hétórás zárórát és munkaszünetet.

Hét óra után ne legyen vásárlás. Hét óra után ne legyen kiszolgálás.

ISKOLA

A nőké az első szó

(Visszhang Ürmösy Józsefné levelére)

Asszonyom,

a Kós Károly felhívó soraira. Ön megtette az első javaslatot: szervezzük meg a szülők kongresszusát. Nő hallotta meg, nő fogta fel a leendő mozgalom jelentőségét, anyák fogják kitermelni a legéletrevalóbb gondolatokat ezen a kongresszuson.

Jertek nők, siessetek anyák és nővérek, adjátok finom ösztönök sejtelméit a munkához, mely gyermekek megmentéséért folyik. Jertek a frontra, hogy ne legyen politika a politika, hanem életmentés. Adjátok páratlan önfeláldozásokat, meg nem csökkenő, rajongó munkakedvetek, bátorítások meg a férfit, kérjétek, ahol kérni kell és lehet. Amilyenek egy nép anyái, olyan a jövője annak a népnek.

Hogy egy parányi terv, legkisebb ötlet se szóródjon el, keressétek fel a nőegyleteket és vigyék annak legfőbb, mai munkaprogramjába erre a kongresszusra való előkészülést. Pálffy Gyulácsy Irén egy kisebbségi folyóirat egykori számaiban kemény férfi koponyára valló módon nézte a nőegyletek leendő működését. Olvasuk most el fejtegetéseit.

Anyák! Szültetek és neveltetek!

Lányok! Anyák lesztek egyszer!

Ne hagyjátok, hogy elhulljon a ti virágotok és megszakadjon a termés.

Ma félezer támolygó gyermekünk van és minden évben sok lesz. Termésünk van, vigyázni kell az aratásra.

Az új, induló erdélyi magyar társadalomnak szüksége van a női leleményre is, hogy fiait, ha taníttatta és taníttatni fogja, gyümölcsöző pályák felé terelje és annyi természetes és megtertséges akadály közepette is szilárd, éles ésszel gondoskodjék tovább fejlődésükről a faj életének érdekében.

Asszonyom, én mint ifju ember zászlót hajtani jöttem Ön előtt és vezetőmül fogadom.

Brassó, 1925 július 19-én.

Molnár Jenő.

Alagutban siklott ki a tehervonat

Sintőres okozta a szerencsétlenséget, mely az egész vonal forgalmát megbénította

— Az Ujság tudósítójától. —

Kedden délután a Kolozsvár—Nagyvárad közötti vasútvonalon Barátka és Körösvölgy állomások között szerencsére kisebb méretű, de a forgalmat huzamosabb időre megbénító vasúti szerencsétlenség történt. Egy tehervonat kisiklott a 3. számú alagutban és eltorlaszolta a pályát.

A kolozsvári üzletvezetőség baleset osztálya kapta a telefonértesítést Barátkáról, amelyben röviden jelezték, hogy fél négy órakor a Kolozsvárról menetrend szerint közlekedő tehervonat az alagutban kisiklott. Az értesítés vétele után vasúti munkások és a CFR balesetvizsgáló közegei segélyvonaton kiszállottak a helyszínére. A vizsgáló közegek megállapították, hogy a kisiklás sintőres idézte elő. Az alagutban éles kanyarodó van és a kanyarodó sin a tehervonat sulya alatt kettérepedt, annak ellenére, hogy a tehervonat csak hat üres és három rakott kocsiából állt. Megállapították továbbá azt is, hogy a sin már igen elhasznált volt és szerencse, hogy ez a baleset a tehervonattal történt meg, mert ha személy- vagy gyorsvonat siklott volna ki az alagutban, az utasok százai estek volna áldozatul.

A különvonaton kivitt vasúti munkások azonnal hozzálátottak a pálya megtisztításához és az összezúzódtott teherkocsiknak az alagutból való kivonszolásához. Megfelelő fátylak hiányában ez a munka csak lassan haladt előre. Lapunk zárta a pályát nem sikerült rendbehozni.

A tehervonat kisiklása a nagyvárad—kolozsvári vonalon teljesen megbénította a forgalmat. A személy- és expressz-vonatok az alagut be- és kijárója előtt állanak és várják, hogy a romokat eltakarítsák. A közlekedést még átszállással sem tudják lebonyolítani, minthogy Kolozsváron nem állnak rendelkezésre megfelelő kocsigarnitúrák, amelyen az utasokat el lehetne szállítani.

Amerika és Anglia közös fellépésre készül a bányamunkások ellen

(London.) Az angol bányamunkások és munkaadók közt a tárgyalások ismét kritikus pontra jutottak. A bányászok erős támogatást kapta a vasutasok részéről, akik most tartott kongresszusukon elhatározták, hogy sztrájk esetén szolidaritás lesznek a bányászokkal. A vasutasoknak ez a lépése valószínűleg kényszeríteni fogja a kormányt, hogy minden erejével meg egyezést hozzon létre a bányászok és munkaadók között.

Az angol bányamunkások augusztus elsején szándékoznak sztrájkba lépni, ha a bányatulaj-

donosok követeléseiket addig nem teljesítik. Az angol bányászsztrájkjal egyidejűen, de legkésőbb szeptember elsején az amerikai szénbányászok is meg akarják kezdeni a bérharcot.

Ezzel a kérdéssel hozzák kapcsolatba az amerikai munkaügyi miniszter angliai utazását. A miniszter hajóra szállása előtt hosszabb tárgyalást folytatott Coolidge elnökkel. Utazásának célja az, hogy a bányamunkások várható sztrájkja esetében Anglia és az Egyesült-Államok közös eljárásban állapodjanak meg ennek a munkásmozgalomnak rendkívül fontos kérdésében.

A cseh kormány békefeltételei a Vatikánnak

(Prága.) A csehszlovák kormány — a minisztertanács hosszas ülésezése után — a Vatikánnal kitört konfliktus ügyében a következő kormánynyilatkozatot adta ki:

A kormány a pápai nuncius demonstratív elutasítása által előidézett eseményekért nem tehető felelőssé.

A kormány megvárja a további fejleményeket, határozottan kifejezi azonban azt az óhaját, hogy a konfliktus mielőbbi elintézését nyerjen és az összes egyházpolitikai kérdések olyan megoldását, amely az összes felekezeteket kibővíti.

Az egész konfliktus elintézését azonban a kormány nem tudja másképp elgondolni, csupán olyan módon, hogy a következő Husz-ünnepen az állam és a Vatikán között nem fog hasonló

eseményekre sor kerülni.

Éppen ezért a kormánynak a Vatikánnal folytatandó tárgyalásoknál birtokában kell lenni annak a garanciának, hogy a Szentszék a Husz-ünnepet, mint nemzeti emléknapot már előre elismeri, valamint elismeri azt is, hogy az ünnepély módja és jellege felett, — mivel az egyedül Csehszlovákia belügye — csakis a csehszlovák nemzet törvényes képviselőinek van joga határozni.

Az új nemzetgyűlési választásokat a kormányhoz közel álló „Pravo Lidu” szerint október 11-ére, Ziskának, a huszita vezér halálának évfordulójára tűzik ki s így ezek is a Vatikánnal folytatott harc jegyében fognak lefolyni.

A minisztertanács eltiltja ócska repülőgépek behozatalát

Elkésett intézkedés a sorozatos balesetek után. A kolozsvári repülőkatasztrófa áldozatai

— Az Ujság tudósítójától. —

A tegnapi repülőkatasztrófa tragikus áldozatainak összeronsolt teste a kolozsvári klinikán fekszik. A szárnyaszegett repülőgép romjait valószínűleg elszállították már a szerencsétlenség színhelyéről s néhány nap múlva már csak futólag beszélnek az emberek az egész esetről. Pedig nem volna szabad elfelejteni, hogy két viruló emberi életet oltott ki a szerencsétlen zuhanás, amelynek nyomán okvetlenül fel kell vetődnie illetékes tényezők előtt a kérdésnek: vajjon az egymást követő repülőszerencsétlenségeket pusztán a véletlen számlájára írjuk-e? És vajjon nem követi ezeket újabb szerencsétlenség, újabb két fiatal élet kioltásával?

A szerencsétlen Jonescu Marius egyik legtehetségesebb tagja volt a repülőosztagnak. A tavasszal Jassiba küldték, hogy az ottani tiszteket tanítsa be az ujonnan érkezett gépek kezelésére. Azóta nem volt Kolozsváron, csak amikor tragikus elődje és barátja, Badescu kapitány sirja fölött megható bucsuztatót tartott. Azután visszatért Jassiba, ahonnan ezelőtt öt nappal érkezett meg Kolozsvárra, hogy az itteni tiszteket is kioktassa. Itt kapta napiparancsban Károly trónörökös legmagasabb elismerését Jassiban kifejtett működéséért. A szerencsétlenség hírére táviratilag tudatták édesapjával, aki Targovistében görögkeleti lelkész. Szabados, a másik áldozat is, jó családból származott, tanult fiu volt. Édes apja Krajovában ipariskolai tanár s fiát, mint műasztalost, tanulmányutra küldte Erdélybe.

Ertesülésünk szerint az áldozatok temetése csütörtök délután lesz a görögkeleti templomból. Felravatalozni őket csak csütörtökön délelőtt fogják, mert külön ércoporsót kell készíttetni Jonescu főhadnagy számára, akit szülei haza fognak szállítani a családi sírhelyre.

Bukarestből érkező távirat szerint végre megmozdultak a hivatalos tényezők is a további repülőszerencsétlenségek lehető elkerülésére.

Románia területére ugyanis az utóbbi évek alatt a régi külföldi gépek valóságos özönét árasztották élelmes importőrök. Tekintve, hogy ezirányú tevékenységüket semmiféle ellenőrző intézkedés nem akadályozta, a külföldi gyárak elavult gyártmányai számára Románia elsőrangú piacnak bizonyult. Az utóbbi időkben történő, tömeges gép-katasztrófák és balesetek végre is felhívták az illetékesek figyelmét a helyzet tartha-

tatlanságára s amint bukaresti távirataink jelentik, komoly lépések is történt olyirányban, hogy ezek a személyi biztonságot veszélyeztető visszaélések mielőbb megszűnjének.

A napokban összeült minisztertanács elhatározta, hogy külföldi gépek ezentúl csak az ipari és kereskedelemügyi miniszterium előzetes engedélyével importálhatók. Erre vonatkozólag a minisztertanács egy vázlatos tervezetet is dolgozott ki. A tervezet értelmében új gépek behozatali kérvényénél az import-vállalkozónak egy nyilatkozatot kell mellékelnie, melyben kijelenti, hogy a behozatalra szánt gép teljesen új és használatlan. Régi gépek behozatalánál az importálónak tüzetesen meg kell jelölnie azokat az okokat, melyek a behozatalra készítették.

Nagy harisnyavásár,
melyen leszállított árakkal

BLATT

FŐTÉR 13.

Kötött harisnya minden színben	L 25
Flohr harisnya minden színben	53
Musztin harisnya divat színekben	69
Cérna musztin minden színben	98
Selyem játyol minden színben	125

Divatkesztyűkben és kötött-
árakban óriási választék!

Legjobb harisnyák csak
BLATT-nál kaphatók!

A kolozsvári kereskedelmi és ipar-kamara választóinak névjegyzéke

(Negyedik közlemény)

Ma lapunkban az élelmiszerkereskedők csoportjába felvett tagok jegyzékét befejeztük, a következő számokban a többi kereskedő csoportok kerülnek közlésre. Jelmagyarázat: mint előbbi közleményeinkben.

Placintár Károly vegyesker. K., Polonyi Sándor gyarmatárker. K., Polonyi Sándor vegyesker. K., Pop Kornél vegyesker., Pop Mihály mészáros K., Pop Petru gyarmatárker. K., Pop Valeriu bodegás K., Posel Sámuel marhaker. K., Prezenszky Pál pék K., Prinz Jakab borker. T., Rafail Sámuel gyarmatárker. K., Raita József vegyesker. K., Regőzi István vendéglős K., Reich Mária tőzsdés K., Retkes Gábor mészáros K., Révész József bodegás K., Riezler Izidor korcsmáros K., Rosenberg Ferenc mészáros Szi., Rosenberger Sándor Bognár és Szántó Rt. igazgatója Rosenberger Mór vegyesker. Szi., Rosenberger Sámuel vegyesker. Szi., Rosenblatt Sámuel marhaker. K., Rosenzweig Lázár vegyesker. K., Rosenfeld József korcsmáros K., Rosenfeld Sámuel vegyesker. K., Rossler Jenő szállodás Di., Roth Adolf mészáros K., Roth József bodegás K., Roth Náthán vegyesker. K., Roth Pinkász gyarmatárker. B., Rottenberg Albert borker. Dé., Rosenzweig Jakab gyarmatárker. Dé., Rozner Béla bodegás K., Rosza Ferenc mészáros Z., Rus Mária korcsmáros K., Rusus D. korcsmáros B., Sajóvits Lázár gyarmatárker. B., Özv. Salamon Jánosné vegyesker. T., Salamon Ábrahám korcsmáros K., Salamon Emil tojásker. K., Sallak Dezső gyarmatárker. K., Sauber Dávid kereskedő K., Sándor Osiás vegyesker. B., Sandruscek Istvánné bodegás K., Scortescu Gheorghe vendéglős K., Schafer Jakab korcsmáros B., Schechter Mihály vegyesker. K., Schiffer Kálmán kenyérárús Dé., Schlezinger Jakab gyarmatárker. Dé., Schmidt Albert gyarmatárker. B., Schmidt Izsák lisztker. K., Schmil Mór gyarmatárker. K., Schnabel Herman mészáros K., Schnabel József szeszer. K., Schneider Gusztáv mészáros B., Schreiber Lajos gabonaker. Szi., Schuller Lajos vegyesker. K., Schupiter Lajos szállodatul. Szi., Schuster Márton szállodatul. E., Schwab Lajos cukrász K., Schwarnitzki Ilona korcsmáros K., Schwartz Beer borker. Dé., Schwartz Efraim vegyesker. K., Schwartz Heinrich vendéglős K., Schwartz Izsák mészáros K., Schwartz Izidor vegyesker. K., Schwartz Mayer marhaker. K., Schwartz Mór vegyesker. Di., Schwartz Mór gyarmatárker. Szi., Schwartz Miklós szállodatul. K., Schwartz Sámuel korcsmáros Z., Simon Dávid marhaker. K., Simon Lajos Bognár és Szántó Rt. igazgató K., Simon Lajos K., Simon Miksa csemegeker. K., Singer Emil vegyesker. Dé., Sipos József vendéglős K., Smiel Lázár vegyesker. K., Somogyi Pál gyarmatárker. Dé., Spáda Endre vegyesker. Kolozs, Spáda Vince vegyesker. K., Spatz Márton marhaker. T., Speter Benl korcsmáros B., Spéter Mózes vegyesker. K., Özv. Spierer Ignác bodegás K., Spilmann Pál vegyesker. K., Spornu Oser mészáros B., Stanca Miklós mészáros K., Stanciu Constantin italmérő K., Steinfeld Áronné italmérő K., Steinwald Károly vendéglős K., Stern Béla vegyesker. Dé., Stern Józsefné vendéglős K., Steuremann Lajos korcsmáros K., Stoica János vendéglős Di., Svajkovszky József mészáros K., Sved Dániel szállodás Di., Szabó Kálmán ker. Z., Szabó János mészáros K., Szabó József vegyesker. K., Szabó Zoltán mészáros Di., Szakács Augustin vendéglős K., Szakács Kálmán vegyesker. K., Szalanovszki Adolf korcsmáros K., Szántó Gyula pék K., Szász József zöldségárús K., Száva Jenő mészáros K., Száva Márton pék Szi., Szegedi Imre korcsmáros K., Szegő Jenő gabonaker. K., Székely László mészáros T., Székely János vendéglős K., Székely Gyula mészáros K., Székely Sámuel cukorkaker. K., Szele Endre Szilágyi E. Rt. igazgatója K., Szele Márton vegyesker. K., Szénási István vendéglős K., Szigeti János ifj. sertésker. K., Szigeti Lajos vegyesker. K., Szigethy Gyula mészáros K., Szigethy Lajos mészáros K., Szilágyi Sándor bodegás K., Szilágyi Arthur vegyesker. K., Szilágyi Ferenc vegyesker. K., Szilágyi József mészáros Dé., Szilágyi Márton vendéglős K., Szilágyi István zöldségárús K., Szilágyi István vendéglős K., Sili Zsigmond vendéglős Sza., Szinétár Adolf kereskedő

Sir Herbert Samuel küldetésben érkezett Bukarestbe

A volt palesztinai kormányzó Romániából Budapestre utazik

(Bukarest.) Sir Herbert Samuel Bukarestbe érkezett. A pályaudvaron a bukaresti angol követ és a követség tisztikara várta a volt palesztinai kormányzót, aki délben Duca külügy-miniszterrel folytatott hosszabb eszmecsere-t. A kormány bankettet rendezett Herbert Samuel tiszteletére, aki holnap Sinaiába randul ki.

A „Lupta” azt hiszi, hogy Sir Herbertnek külön missziója van az angol kormánytól. Erre abból következtet a lap, mert Herbert innen Budapestre utazik. — Herbert ma délelőtt fogadta a oionista sajtó képviselőit.

Fez elestét minden órában várják

Új spanyol-francia békeajánlat. Balra tolódik a francia kormány-politika

(London.) Lapjelentések szerint Abd el Krim láthatólag döntő támadást intéz Fez ellen. Hadműveleteit erős tüzérség és repülőrajok támogatják. A franciák vesztesége az utolsó két napon ezer halott és kétezer sebesült. A kabilokhoz erős tuareg törzsek csatlakoztak, amelyek foglyokkal és sebesültekkel kegyetlenül bánnak el. A francia csapatok számára a tikkasztó hőség elviselhetetlen. Angol katonai szakértők kijelentik, hogy ha a francia haderőket rövidesen legalább másfél-százezer fővel megerősíteni nem sikerül, Fez elveszett.

(Páris.) A Marokkóból érkező hírek mind idegesebben számolnak be a rifkabilok ofenzívájának előhaladásáról. A francia csapatok kényszerű visszavonulása és az ellenség haderejének fokozódó nyomása miatt Fez eleste minden pillanatban várható.

A francia kormány tegnap minisztertanácson foglalkozott a harctéri helyzettel. A tanácskozás után Painlevé miniszterelnök kijelentette az újságíróknak, hogy a francia-spanyol béke-delegáció a napokban elutazik a békefeltételekkel Abd-el-Krimhez. Ha a rifek főnöke a feltételeket elfogadja, a delegáció felhatalmazása alapján azonnal meg is kezdheti a tárgyalásokat, ha azonban a feltételek visszautasításra talál-nának, akkor Franciaország teljes erejéből megkezd az offenzívát, amelynek sikeréről a kormány meg van győződve.

A francia belpolitikában a most megejtett

megyei választások hatásaképpen nagyobb változások várhatók. Beavatott politika körök úgy tudják, hogy Painlevé még a kamara össze-ülése előtt beadja lemondását a köztársasági elnökhöz, mivel az új belpolitikai helyzet egy, az ő felfogásánál baloldalibb politika folytatását követeli. Utódja természetesen Herriot volna. Caillaux az új kombinációban is megmarad pénzügyminiszternek, mert hajlandó elfogadni a szocialisták adóprogramját, amely egyedül alkalmas arra, hogy helyreállítsa a marokkói hadjárat nagy kiadásaitól erősen megingott pénzügyi egyensúlyt.

Egy Herriot-kormány — ha addig a marokkói hadjárat nem fejeződik be — bizonyára engedékeny politikát folytatna a rifekkel szemben és a maga részéről gyorsan be fogja fejezni Franciaország északafrikai háborúját.

Z., Szinétár József vendéglős Z., Szöcs Ferenc mészáros K., Szővérdffy Árpád vegyesker. K., Szuíte Lajos mészáros Di. Tahis Ospazia sóker. B., Takács Márton vendéglős K., Takács Mikós kerekedő Z., Tamás János korcsmáros K., Taranof Elektoropol kereskedő K., Tarisznyás Kajetán ifj. vegyesker. Sza., Teban János vegyesker. K., Técsi István vegyesker. K., Teleki Sámuel vegyesker. Sza., Ternér Jakab korcsmáros Z., Tibad Lajos vegyesker. K., Tigan I. Anna korcsmáros B., Titz Károlyné vendéglős K., Tokai Károly mészáros K., Tokai Sándor Lajos mészáros K., Tordai György szállodás K., Tóth Károly ifj. mészáros K. Özv. Totfalusi Györgyné kenyérsütő K., Török Árpád mészáros K., Trautrig Herman korcsmáros K., Trenke Teréz vegyesker. K., Triff Miklós vendéglős T., Tuffli Richard cukrász K., Turbuc Ferenc vegyesker. Z., Tuncea Grigore vegyesker. K., Turós Márton vegyesker. K., Ujhelyi Ignác kenyérsütő K., Ungar György mészáros K., Ürmösi Gyula vegyesker. K., Vad Gyula kenyérsütő K., Wagner Jánosné gyarmatárker. K., Wald Menyhért kenyérsütő K., Waldmann Jajos lisztker. K., Valkai István korcsmáros K., Váradi Elekné korcsmáros K., Varga Lajos vegyesker. K., Vári Moise sertésker. K., Vass Ferenc mészáros Szi. Vass János kolbázkészítő Szi., Vecsean J. Margit vendéglős K., Özv. Weinberger Jenő szállodás K., Weinberger Jakab korcsmáros Szi., Weinberger Mór szeszer. T., Weinberger Sámuel gabonaker. Dé., Weimpert Ferenc vendéglős K., Weinstein Sámuel vegyesker. K., Weintraub Izsák korcsmáros K., Weisz Sándor gyarmatárker. K., Weisz Dávid id. vegyesker. Di., Weisz Dávidné özv. korcsmáros K., Weisz Emma gyümölcsárús K., Weisz Ferenc vegyesker. K., Weisz Heinrich korcsmáros K., Weisz Jakab kenyérárús Z., Weiss Jakab pék K., Weiss József gyarmatárker. Z., Weiss József gyarmatárker. Z., Weiss József zöldségárús K., Weiss Sámuel vegyesker. Szi., Weiss Sámuel bodegás K., Weiss Zsigmond korcsmáros K., Weitzer Pál gabona-

ker. K., Veres Gyula gyarmatárker. K., Veres Lajos marhaker. K., Vermes Ferenc mészáros K., Vermesan Endre pék K., Verőczy Lajos mészáros Szi., Wertheimer Izidor gyarmatárker. K., Wertheimer Sámuel lisztker. K., Widermayer Mendel pék K., Wieder Sámuel cukrász K., Wiegner Sámuel borker. Dé., Winkler Jakab békerekedő K., Winkler József mészáros K., Winkler Márton mészáros K., Winkler Mór békerekedő K., Visky István mészáros K., Özv. Vizi A. Károlyné pék K., Vlad Ioan turóker. K., Vonica Nicolae mészáros K., Voith Péter élesztő kereskedő K., Vonica Dumitru turóker. Sza., Zacharias József vegyesker. Sza., Zagya István mészáros K., Zajzon Sándor vendéglős K., Zalányi Sámuel ifj. vegyesker. T., Zauberer Mihály szeszer. Z., Zieboner Moritz gyarmatárker. B., Zimmermann Herman korcsmáros K.

Radicsék elárulták a horvát ideált

(Zágráb.) A horvát egység pártjának gyűlésén a szónokok heves támadásokat intéztek Radicsék ellen, amiért Pasics új kormányában szerepet vállaltak. Trumbics, volt jugoszláv külügyminiszter, hangoztatta, hogy a párt továbbra is megmarad eddig követett politikájára mellett és nem követi Radicsékat azon az uton, amelyen a párt horvát ideáljait kiszolgáltatták a szerb törekvéseknek.

Több szónok hangoztatta, hogy a helyzet hasonló az 1918-as heyzethez, a horvát nemzet döntő elhatározás előtt áll és a döntést nem szabad elhamarkodnia.

Pasics állapotában — amint Belgrádból jelentik — ismét rosszabbodás állott be, emiatt a miniszterelnök kénytelen volt karlsbadi útját elhagasztani. Pasics kijelentette különben, hogy kurájának befejezése után végleg visszavonul a politikától.

UTOLSÓ HÉT

a Tordai-uti villa sorsjegy vásárlásra. Uraim és Hölgyeim! vásároljanak sürgősen, mert nem lesz többé seha ilyen kedvező alkalom arra, hogy kevés pénzzel gendtan jövőt biztosítsen önmagának és családjának. Vásárolható a nyílt üzletekben és a SIROCCO-irodában Cluj, Strada Regina Maria 14. Vidéki rendelések 2350 lej beküldése ellenében július 28-ig teljesíttetnek.

Nagyon olcsó, békebeli száraz vegyi ruhatisztítás **CZINK-NÉL**, Cluj.

UJSÁG

— **Ferdinánd király augusztusra hazatér.** Párisból érkezett jelentés szerint Ferdinánd király eredményesen folytatja kuráját. Egészségi állapota annyira javult, hogy augusztus elején visszatér az országba.

— **Svábok a német tannyelvű kereskedelmi oktatásért.** Temesvári tudósítónk jelenti: Temesváron már egy éve működik a regáti típusú három éves alsó kereskedelmi iskola, amelybe az alemi osztályok elvégzése után lépnek a tanulók. Az iskola fenntartó bizottsága vasárnap tartotta értekezését Oprea János dr. iparkamarai elnök elnöklése alatt. Az értekezleten Krauter dr. sváb kamarai képviselő kérte, hogy a jövő tanévtől kezdődőleg a román tannyelvű osztályok mellé német tannyelvű párhuzamos osztályokat is állítsanak fel. Oprea elnök kijelentette, hogy a javaslatot pártolól fogják a kormány elé terjesztetni.

— **Eszterházy Kálmán meghalt.** Kolozsvár társaséletének egyik köztisztelőjében álló, nagymultú vezető asszonya dőlt ki az élek sorából. Gróf Eszterházy Kálmán, született Bethlen Paulina grófnő, kilencvenkét éves korában, kedden délután végegyenülésben meghalt. Az idős matróna fiatalabb éveiben Kolozsvár csaknem minden jótékony egyesületének vezetője és támogatója volt. Emlékét maradandóan őrzi az a világirodalomról készült könyve is, melyet gyermekei számára állított össze, hogy okosan és helyesen tudjanak tájékozódni ebben a nagy rengetegben. Ezt a könyvet magán nevelőintézetekben sokáig tankönyvnek is használták. A grófné egyébként Kolozsvár egykori híres félkaru főispánjának volt az özvegye. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Szemleltet a hadügyminiszter.** Bukarestből jelentik: Mandaescu tábornok hadügyminiszter a szulini Duna-flotta megtekintése után Galacba érkezett, ott az arzenálban tartott szemlét.

— **Meghalt a dettai öreg tanító.** Temesvári tudósítónk jelenti: Dettai község római katolikus polgári iskolájában hatvan év óta működött igazgatói minőségben Fischer Péter, akit most a halál kiragadott folytonos tevékenykedése köréből. Az öreg igazgatótanító nagy tiszteletnek és megbecsülésnek örvendett Dettán, ahol egész generációk nőttek fel a keze alatt. A község lakóinak nagy részvéte mellett temették el.

— **A nagyenyedi prefektus autószerencsétlensége.** Nagyenyedi tudósítónk jelenti: Ugy látszik nem mulik el nap autókatasztrófa nélkül. Minden napnak megvan a maga áldozata. Tegnap előtt Velican Camil dr. nagyenyedi prefektus és felesége, valamint a kocsi vezető szennvedtek súlyos sérüléseket egy autókatasztrófa következtében. A prefektus és felesége Bethlenen át igyekeztek Nagyenyed felé. A Szamoson átvezető vasúti hídnál az autó fékje elromlott, neki rohant a korlátnak s azután belezuhan a folyóba. A prefektus és felesége súlyos sérüléseket, míg az autót vezető sofőr csak kisebb zúzódásokat szenvedtek. A sérülteket Bethlenben vették orvosai ápolás alá.

— **A miniszterek nyaralnak.** Bukarestből jelentik: Bratianu Vintila pénzügyminiszter július 23-án mihaestü birtokára utazik, ahonnan vasárnap indul külföldre. A miniszter egyenesen a franciaországi Royat fürdőre megy, anélkül, hogy Párist érintene. Tancred Constantinescu kereskedelmi és iparügyi miniszter lemondott külföldi utjáról. A miniszter a nyári folyamán meglátogatja az erdélyi bányavidékeket.

— **Közelharc a florenci tözsdén.** Milanói távirat jelenti: A florenci börzén szombaton rendkívül heves jelenetek játszódtak le. Két tőzsdebizományos a Banca Commerciale részvényeit rendkívül alacsony áron kínálta, ami olyan nagy meglepetést keltett kollégáik és a közönség körében, hogy a két rendbontót heves szitkokkal illették és azután kádózták a teremből. A közönség áthatolt a korlátokon, ami a tőzsdebizományosokat a közönség részére kijelölt helytől elválasztja és széttörte az árfolyamokat jelző táblát. Végre megjelent a rendőrség és egy szakasz fascista fekete inges katonák, akik kiűritették a termet. A hatóság a börzét bizonytalan időre bezárta.

— **Ujabb adatok a nagyvárad postatiszt bűnlajstromán.** Nagyvárad tudósítónk jelenti: Niculescu Constantin nagyvárad postatisztet, akit — mint az Ujság már megírta — pénzeslevelek fosztogatásáért tartóztattak le, tegnap az ügyészségről visszakísérték a rendőrségre, mivel ügyében újabb fordulat állott be. A büntügyi osztály főnökénél ugyanis kihallgatásra jelentkezett a postatiszt háziasszonya, aki előadta, hogy a vádlott szobájában több külföldre címzett levélborítékot talált. Az újabb adatok birtokában a rendőrség felhatalmazást kért a vizsgálat továbbfolytatására és így a sikkasztó postatiszt továbbra is a rendőrség foglya marad.

— **Dobra kerültek a váradi alispáni hivatal buterei.** Nagyvárad tudósítónk jelenti: Már több ízben foglalkozott az Ujság azzal az ügygel, hogy Kain János nagyvárad huszárszállító kérésére lefoglalták a nagyvárad vármegyeház alispáni irodájának butorait. A butorok egy részének árverésére tegnap délután került volna a sor. Az utolsó percben azonban a belügyminisztériumtól távirat érkezett, amely felhívta a vármegyét, tegye meg a szükséges lépéseket az árverés elhalasztása érdekében, amellyel is inkább, mint Kain János követelésének kiutalása csak formai okokból késett. Erre való tekintettel Kain József újabb harminc napi haladékot engedményezett a ki fizetésre s így elmaradt a vármegye butorainak árverése.

— **Brassói ügyvéd halálos autóbalesése.** Bukarestből jelentik: A ploesti—bukarest közötti országúton, Ploesttől három kilométerre Flechtenmacher dr. brassói ügyvéd autója elgázolta brasi község bíráját. A bíró a sérülésekbe belehalt. Az elgázolás után az ügyvéd jelentkezett a rendőrségen, ahol kihallgatták, azután elbocsátották.

— **Nem mindennapi, de kisebbségi eset.** Százszámra rugó nagy eset és ezekre menő kisebb eset között úgy vélem feljegyzésemelő az a speciálisan kisebbségi eset is, amely Nagyszalontán történt meg a következőképpen: Vigh Mihály köztisztelőben álló, sőt — ami szinte hihetetlen — népszerű végrehajtója volt Szalonta városának immár egy évtizede. Jött azonban a trianoni béke: Romániához csatolták Arany János városát is, minél fogva, ha tettek is hűségsküt és ha megmaradtak is hivatalukban a magyar tisztviselők, románul meg kellett tanulniok. Jól-rosszul ment is a román nyelv tanulása, mindazonáltal akár megtanultak románul a magyar tisztviselők, akár nem: állandóan kísértett és hovatovább jobban kísért a rém: hátha elcsapnak állásomból. Ezen töprengett Vigh Mihály uram is állandóan és mert különben is nehezen tört az államnyelvet: megfelelőbb foglalkozás után nézdelődött egyre. Teltek-multak a hónapok, kiut azonban nem igen kínálkozott. Most azután akadt. Ellmann Lajos, a központi kávé volt főpincére ugyanis vendéglőssé avanszált, Vigh Mihály végrehajtó uram pedig egy hónapi szabadságot kért és beállított próbafőurnak a központi kávéházba. Vendégek és főur, kávé és főpincér meglepődve egymással: a próbafőur rendes főpincérré lett, végrehajtói állásáról pedig lemondott. Vicces vendégek szerint Vigh Mihály nem is cserélt foglalkozást, hiszen mint főpincér ezután is — végrehajtó.

F. B.

— **Egy brassói szegény asszony Brassóból kildött ötszáz lej.** Amint rávilágítottunk arra a kötelezettségre, amit a magyarságnak vállaltunk az érettségi-torturán elbuktatott ifjakkal szemben, a megértő visszhang azonnal kiváltódott el nem fásult érző lelkekből. A beérkező adományokból ki kell emelnünk egy összeget, amely rendkívül nagy volt annak, aki küldötte. Brassóból A. I. tisztviselőnk, aki igen szerény fizetésért dolgozik napestig, azzal a kijelentéssel, hogy szívesen nélkülöz, csak adjon a megbuktatott szegénysorsu magyar diákok érettségidíjaira, küldött be hozzánk ötszáz lej. Nevét sem kívánja a nyilvános nyugtázáson szerepeltetni. Ez az ötszáz lej nagyobb adomány, mint sok nagyvagyonu embernek rendkívül magas összegei lennének. Van kiben biznia a megpróbáltatások közé jutott ifjúságnak.

— **Halálos vasúti elgázolások.** Nagyvárad és Váradvelence között az állomás közelében levő átjárónál egy tehervonat elütötte Kósa Ágnes ötvenhatéves parasztlaszonny. A szerencsétlen asszonyt a kerek darabokra vágta. Ugyancsak tegnap éjjel Érmihályfalva mellett történt halálos vasúti baleset. A gyorsvonat kerekai halálragaszták Pap János gazdálkodó két éves fiacskáját, kinek a kerek lábait metsették le. A kis gyereket haldokolva szállították be a kórházba.

Kedvezően fogadják a német választójegyet

(Páris.) A külügyminisztériumban közölték a megjelent ujságírókkal, hogy a biztonsági szerződés ügyével foglalkozó német választójegyzék — a várakozásokkal és a közhangulattal ellentétben — a francia és a többi szövetséges kormánytól a legjobb benyomást tette.

Francia hivatalos felfogás szerint a jegyzék határozott lépést jelent a tárgyalások lehetősége felé és annak bizonyossága, hogy Németországnak szándéka belépni a Népszövetségbe. Hoesch, a párisi német nagykövet a jegyzékkel kapcsolatban hosszabb tárgyalást folytatott Briand külügyminiszterrel, amelyről azonban még a közvéleményt nem tájékoztatták.

— **Besszarábiából utnak indítanak négyezer menekültet.** Bukarestből jelentik: A Dnyeszter partján az Oroszországból jött menekültek nagy csoportokban telepednek le. A belügyminiszter most úgy rendelkezett, hogy ezeket az orosz menekülteket, akiknek száma mintegy négyszáz, az ország belső részeiben helyezték el. A felhivatalos „Viitorul” szerint a Dnyeszter tulsó partján most tartják az oroszok a nyári fegyvergyakorlatot és fényszóróik átvilágítanak az innenső partra is. Az inségre jutott besszarábiai lakosság számára megindított gyűjtés eddig már tízmillió lej hozott össze.

— **Elitelték a gyermekmesteri gyilkos gazdálkodót.** Pár nappal azután, hogy Gyermónmonostor községben a görögkeleti lelkész borotvával elvágta a felesége és saját nyakát, Coldea Péter gazdálkodó az udvarába betolakodó sógorát, Coldea Imont a kezében levő fésével úgy vágta fejbe, hogy azonnal meghalt. A gyilkos gazdálkodót Moldován Béla dr. elnöklése alatt tegnap vonta felelősségre a kolozsvári törvényszék büntetőtanácsa. Coldea a tárgyaláson azzal védekezett, hogy sógora, aki rendkívül garázda ember, őt előzőleg megöléssel fenyegette és mikor udvarán hivatalosan betoppant, újdétben kapta kezébe a fészét s mért vele egy ütést a veszedelmes ember fejére. A bíróság a vádlottat az enyhítő körülmények figyelembevételével két évi fegyházra ítélte el. Az ítélet ellen úgy az ügyész mint a védő felebbezést jelentettek be.

— **Borzalmas robbanás Newyork kikötőjében.** Newyorkból jelentik: A hobokeni kikötőben méreteiben és megnyilvánulásában borzalmas hatású szerencsétlenség történt. Ezer naftával telt hordó, vigyázatlanság következtében hatalmas lángokkal robbant szét. A detonáció ereje a kikötő partján várakozó taxi-autókat pehelyként kapta levegőbe és kétszáz lábnyi magasságból ledobva zúzta szét őket. A katasztrófának számos áldozata van.

— **Foreich Ernő megőrült.** Budapestről táviratozzák: Az apósgyilkos Foreich Ernőn már hosszabb idő óta könnyebb fajta elmezavar tünetei mutatkoztak a fogság következtében. Hozzájárulóinak kísérlete, melyeket a szabadlábrahelyezés érdekében tettek, eredménytelenek maradtak. Foreichon tegnap dühöngve tört ki az epilepszia, Orvosai véleménye szerint állapota válságos.

* **Értesitem a nagyérdemű közönséget,** hogy üzletemet Wesselényi-utca 3. szám alatt Főter 18 sz. alá helyeztem át. Ioan Rat órák és ékszerész.

Valódi perzsaszőnyegek

2 lezártított árban.
Kaphatók részletekre is.
Sternbergnél, Oradea-Mare.

Kizárólag csak a R. M. 1235
Spaso Cvetanovici
macedóniai sütődjében Cluj, Strada kapható a
N. Filipescu (volt Szemlelek-utca) 13. valódi
virágkomlós házi kenyér.
Mindennap friss sütés

Gőzfestőde! ÁRVAY ANTAL Gőzfestőde!
Gőzre berendezett festődje (TIMISOARA Str. D. Vaca-
rescu (Bern-utca) 20. kifogástalanul
fest selymet, gyapjút és pamutfonalt, ugyisint fehérít

Ha nem siet elkésik
mert az orra elől visszik el a legutolsó Sirocco-féle
Tordai-uti villasorsjegyet, melyből
**már csak korlátolt szám-
ban kapható.** Saját érdekében figyel-
meztetjük, siessen a leg-
első elárusítóhoz, vagy postán küldjön be a Sirocco-
hoz (Cluj, Str. Reg. Maria 14.) 203.50 lej, mert ha
késlekedik szerencsét szalasztja el. Főnyeremény
másfélmillió értékű villa, ezenkívül 100 pénznyeremény.
Egy sorsjegy ára 200 lej.

**PÉNZKÖLCSON GYORSAN ÉS A LEGKEDVE-
ZŐBB FELTÉTELEKKEL**
Házak, birtokok vétel és eladása minden
nagy s á g b a n és ár b a n
**ARUÜZLETEK, KERESKEDELMİ
KÉPVISELETEK**
**LLOYD KERESKEDELMİ ÉS BANKBIZO-
MANYI VÁLLALAT, VOLT SZÉ-
CHENYI-TÉR 4. CSAKIS D. E. 9-10. ÉS D. U. 3-5.**

KÖZGAZDASÁG

Az építkezések megoldatlan problémája

Bukarestben majdnem naponta tartanak gyűléseket a lakásbérlet, amelyeken állandóan az építkezési probléma megoldásáról tárgyalnak. A lakásbérlet szövetségeit igen közelről érinti a kérdés megoldása, mert, habár a lakbérleti szerződések 1927 május haváig érvényben maradtak, már most félnek attól, hogy a kormány nem fogja meghosszabbítani a bérleti szerződéseket és akkor a legnagyobb nyomornak néznek elébe.

A lakásbérlet ülésein az építkezési probléma megoldásának minden formája előkerül. Egyik azt javasolja, hogy építkezési szövetkezeteket kell létesíteni, amelyben minden lakó részt venne. Az így összegyűjtött tőkét kiegészítenék az államtól kapott segéllyel s így meg lehetne kezdeni az építkezést. Mások ellene vetik, hogy az államnak kellene legelső sorban építkeznie és ez a megoldás rengeteg tisztviselő elhelyezését tudná biztosítani. Megint egy másik csoport azt indítványozza, hogy külföldi tőkét kellene az országba hozni, hogy az építsen megfelelő mennyiségű lakást a tisztviselőknek, akik aztán részletekben törlesztenék le a házak árát. Némelyek a városi ingatlanok kisajátítását indítványozzák, hogy a tisztviselőket saját ingatlanhoz juttassák.

Megállapíthatjuk, hogy ezeknek az indítványoknak semmi reális alapjuk sincs. Abban a pillanatban, amidőn a kérdés megoldását állami támogatástól tesszük függővé, máris helviten uton haladunk. Az állam nemcsak, hogy nem támogatja az építkezést, de inkább hátráltatja. Saját erőnkre támaszkodva kell tehát hozzá fogjunk a kérdés megoldásához.

Erre két mód van adva. A városok, melyek-

nek autonómiája csak fel van függesztve, az új közigazgatási reform életbelépte után, ha eltorzított formában is, de visszakapják önrendelkezési jogaikat. Legtöbb város ma is rendelkezik olyan nagy vagyonnal, hogy arra bármikor kaphat kellő garancia mellett annyi kölcsönt, hogy az építkezést legalább megindíthassa. Az egész város polgársága a vezető mellett lesz, ha a kérdést végre komolyan és a polgárok vegzálása nélkül próbálja megoldani.

A másik faktor, amely e kérdés megoldásánál közbeléphet, a kereskedelmi és iparkamara. Mivel az építkezés fellendítése az egész ipar és kereskedelem éltető eleme, azt hisszük, hogy a kamarák egyetlen kereskedő vagy iparos tagja sem fogja rossz néven venni, hogyha a kamarák áldozatot nem kimélve olyan megoldást hoznának, amellyel a kérdés helyes mederbe terelődne. Hiszen ezek is autonóm testületek s mozgási szabadságuk is több van, mint bármely más intézménynek. Ha a külföldhöz fordulnának a szükséges tőkéért, úgy gondoljuk, hogy a külföldi tőke sem viseltetne bizalmatlansággal, annál is inkább, mert a kamarát alkotó kereskedők és iparosokkal egyéb üzleti összeköttetéseket is fenn tartanak.

Megoldás tehát lenne. Minden kizárólag csak tőlünk függ. Most lesznek nem sokára a községi választások és az iparkamarai választások. Kizárólag rajtunk mulik, hogy olyan képviselőket küldjünk e két testületbe, akik méltóan képviselnek bennünket és akiknek van kezdeményező tehetségük.

állítását. A javaslatot a közgyűlés elfogadta. Ezután a hiányzó tisztségeket töltötték be. Megnyugtathatjuk a felszólaló kisiparosokat, hogy akármilyen nyelven is vezetik ma a romániai ipartestületeket, addig, amíg a kormány nem ismeri fel Erdély és Bánát kisiparának óriási fontosságát, a kisiparosok ezután is olyan mostoha gyermekek lesznek az országnak, mint eddig voltak.

Az EGE aradi gazdaságkongresszusának programja. Az augusztus 6-án tartandó gazdasággyűlés részletes programja a következő: Elnöki megnyitó. Jegyző és jegyzőkönyvhiitelesítők kijelölése. Képviselők bejelentése. Bárdos Péter előadása: A mezőgazdaság bajai. Lucacievitz J. volt földmívelésügyi miniszter elő-

másfélmillió lej értékű villát nyerhet

adása: Az aktuális mezőgazdasági kérdésekről. Blaskovics Ferenc kanonok előadása: Az import és export kérdéséről. J. Sisesti államtitkár előadása: Az időszerű gazdasági ügyekről. Dr. Konopi Kálmán előadása: A növénytermesztésről. Az augusztus 10-én az EGE elnöke, Alelnökei az EGE, alelnökei, az Arad-megyei Gazdasági Egylet és az árumintavásár elnöksége. Minden előadáshoz az elnökkel való előzetes jelentkezés után lehet hozzászólni, egy hozzászólás tartama legfeljebb 5 perc. Az előadások tárgyaitól eltérő indítvány az elnök engedélye nélkül nem tehető. Elszállásoláshoz az aradi árumintavásári iroda gondoskodik, arra igényt tartók érkezésüket az aradi árumintavásár elszállásolási bizottságához jelentik be. Kedvezményes áru vasúti jegy váltásra jogosító igazolványok az aradi árumintavásári irodánál Aradon, az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatalában Cluj, Str. Andrei Muresan 10. és a Vármegyei Gazdasági Egyesületeknél kaphatók, egyszerű levelezőlapra való megkeresés alapján.

TŐZSDE

Zürichben a lej 250, Párisban 10'20.

Kolozsvári devizapiac üzletellen. Estefelé a nyugati devizák kissé ellanyhultak. Tegnap délután hat órakor a következő kurzusokat jegyezték:

Zürich 40'35—40'55, London 1012—1016, Newyork 207'50—208'—, Páris 9'90—9'95, Miláno 7'75—7'80, Prága 6'17—6'18, Budapest 335—340, Bécs 29'25—29'45.

Bukaresti zárlat július 21-én: Deviza: Páris 9'85, Berlin 50—, London 1016, Newyork 20850, Italia 775, Svájc 40'50, Bécs 29'50, Prága 6'17. Valuta: Napoleon 780, márka 50, léva 1'46, török font 112, angol font 1010, francia frank 1040, sv. frank 39—, olasz lira 790, drachma 370, dinár 360, dollár 20750, lengyel márka 39—, osztr. kor. 30'50, magyar kor. 30—, cseh korona 6'25.

Zürichi zárlat július 21-én: Berlin 122⁵/₈, Amsterdam 20680, Newyork 515—, London 250550, Páris 2431—, Miláno 131250, Prága 1525—, Budapest 7250, Belgrád 905—, Bukarest 250—, Varsó 98⁵/₈, Bécs 7255.

Ingyens épületfa a tanonciskolák számára. A munkaügyi kormány a minisztertanács határozata alapján értesítette a munkaügyi felügyelőségeket, hogy a felállítandó tanonciskolák számára a kincstári erdőségek ingyen adnak épületfaanyagot.

Akadályok a munkaügyi kamarák választóinak összeírása körül. A munkaügyi kamarák választói névlistájának összeállítása a kisebb városokban megakadt, mert a csendőrség, amely az összeírásokat eddig végezte, nem hajlandó a munkásokat be is fejezni.

Pályázat tanári állásra. A zilahi ref. Wesselényi-kollégium előjárósága az 1925—1926. iskolai évre pályázatot hirdet egy román szakos tanári tanszékre. Pályázhatnak oly tanárok vagy tanárjelöltek akiknek a román nyelvből középiskolára képesítő tanári oklevelük van, vagy akik e szakra készülve tanári szak- vagy alapvizsgálatot tettek. Protestáns vallású pályázó hiányában más vallású és nemzeti-ségű is alkalmaztatni fog. A román és francia szakos pályázó előnyben részesül. A megválasztott egyuttal alkalmazást nyer a kollégium internátusában mint felügyelő és köteles az egyházi hatóság által megállapított heti óraszámában tanítani. Mint internátusi felügyelő teljesen ingyenes lakást és ellátást élvez. A fizetési feltételeket szintén az egyházi hatóság állapítja meg, az egyházkerület erre vonatkozó szabályzatának megfelelően. A pályázati kérvények a vallást és a végzett tanulmányokat feltüntető okiratokkal felszerelve legkésőbb f. é. augusztus 18-ig a zilahi református Wesselényi-kollégium igazgatóságához nyújtandók be. Zalau-Zilah, 1925 július hó 17. Kereskedő Ernő, kollégiumi igazgató, ügyvezető elnök. Vályi Károly, előlj. jegyző.

Esik a buza ára. Bukarestből jelentik: A buza világarparitási árának esése következtében a belföldi piacon is nagyon esett a buza ára. A malmok ezért tartózkodnak nagyobb megrendelésektől. A gabonakereskedők és mezőgazdák újabb akciót indítanak a buza exportvámjának további csökkentése érdekében.

július hó 29-én ha vesz egy Sirocco-sorsjegyet 100 pénznyeremény !!

* Az aradi árumintavásár kedvezményes utazásra jogosító igazolványainak árusítói. Amint arról beszámoltunk, a közlekedésügyi miniszter az aradi orsz. árumintavásár butor és gazdasági kiállítás iránt mutakozó óriási érdeklődésre való tekintettel 75 százalékos vasúti kedvezményes utazásra jogosító igazolványok használatát már július 20-tól engedélyezte augusztus 15-ig bezárólag. Az igazolványok a Kereskedelmi és Iparkamaránál, a Sfatulnál, az Ipartestületnél és a Gazdasági Egyesületnél kaphatók.

200 LEJÉRT

próbálja meg szerencsését

Bulgária visszanyerte kereskedelmi szabadságát. A békeszerződés értelmében Bulgária a nagykövetek tanácsának engedélye nélkül nem köthetett kereskedelmi szerződést. A kikötött határidő most augusztus kilencedikén jár le, mely időtől kezdve Bulgária minden előzetes engedély nélkül köthet bármilyen állam-mal kereskedelmi szerződést. Visszanyervén akció-szabadságát, azonnal érintkezésbe fog lépni a környező államokkal, hogy mezőgazdasági termékeinek megfelelő piacot biztosítson.

Csak román nyelven lehet az ipartestületet jól vezetni? Temesvári tudósítónk jelenti: A temesvári ipartestület vasárnap délelőtt tartotta meg évi rendes közgyűlését. Az közgyűlésen 279 tag vett részt. Klein Jenő mérnök, az Ipartestület elnöke felolvasta elnöki jelentését, amelyben szomorúan állapította meg, hogy a kormány az iparosokat a legfontosabb, rájuk vonatkozó ügyekben sem hallgatja meg, sőt még az iparostestületeket is meg akarja szüntetni, ahelyett, hogy azoknak szélesebb körű autonómiát adna. Olyan türelmetlen adókkal sújtják különösen a kisiparosokat, hogy azok az adóterhek alatt kénytelenek iparukat abbahagyni. A gyűlés békés lefolyását megzavarta Gutu szabómester és Pisica hentesmester felszólalása, akik azt kifogásolták, hogy az ipartestület titkárai, Káldi Miklós és Gazda másodtitkár nem tudnak jól románul és így nem vezetik jól a testület ügyeit. Delbl sváb szabómester tiltakozott a vádak ellen. Klein elnök kijelentette, hogy a maga részéről javasolja egy román titkárnak egyelőre ideiglenes be-

200 lejes Tordai-uti villa-sorsjegyek

már csak korlátozott számban kaphatók.

SPORT.

Az országos atlétikai bajnoki verseny második napja

Az AAC nyert legtöbb bajnokságot

Az országos atlétikai bajnokságok második napja is szép eredményekkel zárult. A sprintszámok döntőiben még inkább érezhető volt a Péter távolléte és a diszkoszban a Dávidé, ki a legújabb értesítéseink szerint mellhártyagyulladásal fekszik beteg.

A második napon Kabáth István újból rekordot javított. Ez alkalommal saját 1500 m.-es rekordján javított $\frac{1}{10}$ másodperccel. Ez a rekord korántsem oly jó, mint a 800-as. Amily örvendetes a 400 méteres rekordnak Schuller által való beállítása és a fiatal Márki szép futása, éppen oly hihetetlen a 100 méteres futás idejének realitása. Stefán kiváló magasugró, aki egyszersmind futni is tud, azonban attól, hogy tiszta 11 másodpercet fusson, messze van, ugyisintén messze van az a mezőny is, mely 6 $\frac{1}{2}$ átszámítva 11.2 mp. körüli idő alatt követte. Tehát vagy a pálya volt rövidebb, vagy hátszél volt, vagy az órák voltak hibásak. Különben a rövid távu eredmények realitása iránt már tegnap megingott a bizalmunk a gátfutás 16.8 mp. ideje után. Tegyük fel, hogy Neacsu a Károly-kupa óta (18.2) 10 métert javult, nem különöse, hogy ugyanakkor Scarneciú is javult 110-es gáton vagy 12 métert, az a Scarneciú, aki másnap a 400-as gáton 4.2 mp.-el (20 méter) maradt el saját rekordjától, tehát még csak jó formában sincs egyénileg.

Szép küzdelem után dőlt el a magasugrás a Stefán és a 200 m. a Schuller javára Russu, illetve Bergenthal ellenében. Jó a kalapácsvetés és a 4x100 méteres stafétának eredménye, bár a pályafelmérésben itt sem bizunk teljesen, mert egész kezdő felállítású, össze nem szokott staféták futottak a rekordhoz egész közel. Kitűnő a magasugrás mezőnyének átlaga, elég jó az 5000-es futás és a hármasugrás, de gyenge a diszkoszvetés és a 400-as gát ideje.

Részletes eredmények:

100 méteres síkfutás: Bajnok Stefán József AAC 11 mp. 2. Schuller Olimpia Br. 3. Velceanu Kinizsi 2 m. nyerve, Bergenthal a második helyről pályaelhagyás miatt diszkvalifikálva.

Kalapácsvetés: Bajnok Bodea L. Coltea Br. 41.23 m. 2. Virgil Coltea Br. 28.53 m.

1500 méteres síkfutás: Bajnok Kabáth István AAC 4 p. 19.4 mp. 2. Velcovici Stad. Rom. 3. Gadiulescu, Braila. Végig vezetve 30 m. nyerve. Régi rekord ugyanó 4. 19.8 mp.

Magasugrás: Bajnok Stefán József AAC 179 cm. 2. Russu Universitatea 179 cm. 3. Schöpp HTV 171 cm. Helyezetlen Glück ATE és Katona ATE 171 cm. A rekordmagasság

egyik ugrónak sem sikerül, majd a 179-et sem ugorja egyikük sem újból, a 160 centiméterre visszatett léce Stefán elsőre viszi s ezzel győz.

400 méteres síkfutás: Bajnok Schuller, Olimpia Br. 52.8 mp. orsz. rekord beállítva. 2. Márky AAC. 3. Kozovich Coltea.

Diszkoszvetés: Bajnok Popp Zorila Coltea Br. 37.07 m. 2. Spolarich UCASP 37.09 m. 3. Podehl Olimpia Br. 35.59 m.

200 m. síkfutás: Bajnok: Schuller Olimpia Br. 23.8 mp. 2. Bergenthal TAC. 3. Velceanu. Mellel nyerve, 1 m. harmadik.

Hármasugrás: Bajnok: Störzbach Olimpia Buk. 12.84 m. 2. Panajoth MSE 12.76 m. 3. Fischer TAC 12.38 m.

400 m. gátfutás: Bajnok: Scarneciú Brasovia 65.1 mp. 2. Alexandrescu St. Rom. 3. Latter TAC. 3 m. nyerve.

4x100 m. staféta: 1. Olimpia — Brassó (Schuller, Titz, Schlank, Albright). 2. Brasovia. 3. Coltea. 4. TAC. Az elsőnek beérkező AAC csapatát vonalon túl való váltás miatt diszkvalifikálták. Az AAC ideje 45.8 mp. volt, amit tévesen rekordnak hittek, holott a KAC-nak a tavalyi bajnoki versenyen elért rekordja 45.6 mp.

Rudugrás: 1. Bajnok: Barabás UCASP 302 cm. 2. Titz Olimpia (Brassó) 291 cm. 3. Iliescu (Uniria) 291 cm.

Végeredményben az aradi AC 5 bajnokságot, a brassói Olimpia és Coltea 3—3, a Brasovia, UCASP és a bukaresti Olimpia 2—2, a TAC, HTV, Kinizsi és nagylaki Soimii 1—1 bajnokságot nyert.

A KAC kezdő tenniszversenye iránt, mely szombaton és vasárnap kerül döntésre a KKE Magyar-utcai tennispályáin, városszerte nagy az érdeklődés és nagyszámu ifjú gárda indulása várható. A verseny nevezési zárata csütörtökön este 8 órakor van, amikor a helyszínén a nyilvános sorsolás is megtörténik.

Az aradi Olimpia-díj döntői

AMTE—Gloria CFR 5:0 (2:0).

ATE—Olimpia 2:0 (2:0).

A debreceni egyetem atlétikai versenye egy pár kitűnő eredményt hozott a magyar atlétikának. A százméteres síkfutásban Fluck (BBTE) 10.8 mp.-es futásával beállította az országos rekordot; a magasugrást Gáspár (NAC) nyerte meg 190 cm.-es ugrásával, ki a 193 cm.-re feltett léce alig ütötte. Említésre méltó még Barsi (BBTE) 50 mp.-es ideje a négyszázméteres síkfutásban.

RODALOM-ÉSMŰVÉSZET

A nagyváradi színház jövő évi szerződése. Nagyváradról jelentik: Gróf László, a nagyváradi magyar színház igazgatója felszólította társulatának tagjait, hogy vasárnap estig írásban közöljék vele elhatározásukat a jövő színházi évad szerződésére vonatkozólag. A színház anyagi helyzete nem enged meg gázsí-emelést és ha ennek ellenére is ragaszkodnának ehhez a társulat tagjai, a leépítés eszköze nélkül semmiképp sem tudná a szervezkedést megvalósítani. A szerződötetések f. évi szeptember hó 15-én kezdődnek.

A magyar zeneszerzők nagy sikere külföldön. Drezdából jelentik: A magyar zeneszerzők egyre jobban hódítanak Nyugat-európa színpadjain. Eddig Bartók, Kodály, Dohnányi nevét emelte világhírré a külföld elismerése, ujabban pedig Poldini Edéről beszélnek Németországban. Ebből az alkalomból a drezdai világhírű Operaház október hó folyamára tűzte műsorára Poldini és Vajda Ernő „Farsangi lakodalom” című, Budapesten is nagy sikert aratott vigoperáját. A bemutatót már előre is nagy érdeklődés előzi meg.

A Marica grófnő ötszázadik előadása Bécsben. Bécsből jelentik: Kedd este nevezetes, jubiláris előadás zajlott le a bécsi Bürger-theater színpadán. Kálmán Imre világsikerű Marica grófnő c. operettjének félezeredik előadását ünnepelte meg rendkívül vig hangulatban a színház. A második felvonást a szerencsés szerző maga dirigálta. Liza kontessz szerepét a rendkívül bájos, fiatal bécsi primadonna: Toddy Gmur játszotta ezen az estén is.

A Nagyváradi Munkás Műkedvelő Gárda nagyszalontai programja. Nagyszalontai tudósítónk jelenti: A nagyváradi munkásszervezet elhatározta, hogy a Váradon fontos kulturálisziót teljesítő szerveit — így elsősorban a Nagyváradi Munkás Műkedvelő Gárdát — leküldi Szalontára is ugyanazon programmal és kulturáliszióval, amellyel Nagyváradon is működik. Szombaton a nagyváradi munkás műkedvelők egyik csoportja a legnagyobb sikerrel játszotta el a szalontaiaknak Vitéz Miklós: „Szegény Abris megdicsőülése” és Gagyowszky Emil: „A legnagyobb bűn” című sötétónusu, erőteljes felépítésű és a munkások életéből vett drámákat. A Nagyváradi Munkás Műkedvelő Gárda rendszeresen megtartja szalontai előadásait a jövőben.

Az ásványviktulajdonosok tulajdonjogainak elismertetése

ÖSSZEÁLLITOTTA:

PRETORIAN SÁNDOR,

AZ EGÉSZSÉGÜGYI MINISZTERIUM
JOGI OSZTÁLYÁNAK VEZÉRIGAZGÁTOJA ÉS A BALNEOLÓGIAI
EGYESÜLET JOGI OSZTÁLYÁNAK ALELKÖKE

Ezen munka minden forrás- és fürdő-tulajdonos részére kiváló értékkel bír, mert az első értekezlet, amely a bányatörvényt ismerteti és az ismertetéshez szükséges módokat részletesen felsorolja. Ezen munkának külön értéket kölcsönöz, hogy magyar- és németnyelvű függelék is van. A könyvére 150 lej és megrendelhető a Balneológiai Egyesületnél, București, Strada Izvor No. 14.

Milliomos lehet

29-én ha vesz azonnal egy 200 lejes villasorsjegyet. Utolsó hét.
100 PÉNZNYEREMÉNY.

MEGÉRKEZETT

FIAT 519 FIAT
AUTOMOBIL AUTOMOBIL

BLAGA EMIL

A TORINÓI FIAT GYÁR VEZÉRKÉPVISELŐJÉHEZ
CLUJ-KOLOZSVÁR

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések árai: Minden szó 3 lej. Vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Állást-keresők részére 20 szóig 2. lej. Előfizetőknek minden szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej, jelíges levelet három napig őrizünk meg.

LEVELEZÉS

„Mario”. Sorait hiába várom. Miért nem ad életjelt magáról.

ALKALMAZÁS

Arvaceányt keresek kisebb élelmiszerüzletbe ki-
arúsítónak teljes ellátással és fizetéssel. Lehetőleg keresztény ajánlkozók irjanak. Önálló, értelmes, komoly jelígre a kiadóba.

Lakatos tanoncok fizetés-
sel felvételnek Izsák Antal
mülakatosnál, Malom-u. 12.
927

ÁLLÁST KERES

Tisztviselőt, aki románul
jól beszél, lehetőleg volt
vasutast, keres a fővárosi me-
netjegyiroda Clujon. 936

Egy önállóan dolgozó fa-
esztorgályos állást keres.
Str. Rugului (Csertörő-u.)
37. szám. 938

LAKÁS

Kiadó butorozott szoba
Kajántói-ut 5. szám.

Egy szoba-konyha lak-
ást keresek a belváros köz-
zeleiben. Leépést fizetek.
Ajánlatokat „Sürgős” jel-
gére a kiadóba kérek.

INGATLAN

Eladó üres telek villa-
negyedben és főutca mel-
lett. Cim a kiadóban.

Marosújvár főterén egy
jó forgalmu két kirakatos
portálos fűszer és vegyes ke-
reskedés mely saját házam-
ban van, más vállalat miatt
eladó, az üzlethelyiséggel
5-6 éves szerződés köthe-
tő, érdeklődők irjanak. Ke-
reskedők köre címre. Ujvára.

Eladó

Kolozsváron

a Nádastere aljában, a
papírgyár mögött 1 és
1/4 hold üres telek.

Sibiuban

a belvárosban egy 239
négyzetöölös

üres telek,

mely két utcára nyílik.
Megfelel családi ház-
nak vagy kisebb gyár-
telepnek. Egyik felől fel-
használható patak fo-
lyik. Cim a kiadóban.

Eladó

- 1 drb. kombinált malomhenger,
csiszoló és rovátkológép,
- 1 drb. hengerrovátkológép mind-
kettő Ganz-gyártmányu,
- 1 drb. kombinált Seck-gyártmá-
nyu hengercsiszoló és
rovátkológép

Klug István

gépgyár és malomépítész,
Timișoara II. Trei Crai 22.

Telefon 1-72.

ZONGORA

új,
használt,
hangolás,
javítás,
szállítás
TRISKÁNÁL,
STR. SAGUNA 14 SZ.
TELEFONSZÁM 419

Legtöbbet
fizetek arany.
ezüst törmelékért,
ezüsttárgyakért, plati-
náért, műfogakért
GRÜNFELD
CLUJ. WESSELÉNYI
MIKLÓS-UT
21.

Órák és ékszerek legol-
csóbb beszerzési forrása.

Örömtől repeső szívvel adjuk tudtára
az érdekelteknek, hogy a

Gyomorhaj

az emberiség nagy ellensége kiszenvedett.
Megölte a Str. Matei (Mátyás-ucca)

„Fehér Bivaly”-hoz

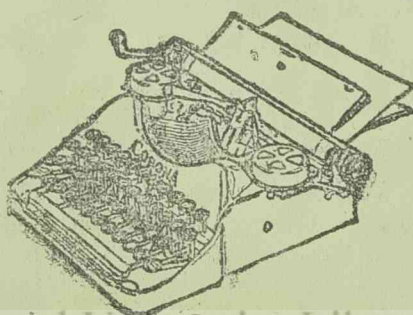
címzett

vegetáriánus konyha, ahol reggeli
kávé, valamint déln és este gazdag vege-
táriánus menü állnak az egészséges élet-
módra törekvő n. é. közönség rendelkezésére.

Olcsó árak.
Elsőrangú kiszolgálás.

CORONA

Egyedüli tö-
kéletes utazó
írógép az ere-
deitől amerikai
CORONA,
mely egyvál-
tóval működik
használatos
nehéz irodai
munkára is,
ugyanazt a
célt szolgálja,
mint a nagy
írógép. Olcsó árban beszerezhető. Díjtalan bemutatás!

Corona Typewriter Co. Croton New-York
írógépgyár Romániai vezérképviselője
KÖRMENDY MIHÁLY CLUJ,
Str. Regina Maria 25. — Telefon 951.

KOLOZSVÁRI TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS HITELBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

CLUJ, PIATA UNIRII NO. 7.

Saját tőkéi: 48.000.000 lej.

FIÓKJAI: DÉS, DICSŐSZENTMARTON, GYULAFEHÉRVÁR
és MAROSVÁSÁRHELY. Affiliált intézetei: Torda-Aranyos Vármegyei
Takarékpénztár R.-t. Torda, Udvarhelymegyei Takarékpénztár R.-t. Székelyudvar-
hely, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság Nagy-
Enyed. — Áruraktárai a vasút mellett. Betéteket elfogad, váltókat leszámítol, bel- és külföldi át-
utalásokat teljesít. SAFE DEPOSIT

MINDENFÉLE BANKSZERŰ ÜGYLETET ELŐNYÖSEN VÉGEZ.

Aradi Árumintavásár és Butorkiállítás

1925. aug. 1-10.

75 SZÁZALEKOS UTAZÁSI KEDVEZTMÉNY JUL. 20-TÓL AUG. 15-IG
A ROMÁN VASUTAKON, 50 SZÁZALEK A MAGYAR VASUTAKON.

G a z d a s á g i k i á l l i t á s

Több mint négyszáz ipari
kiállító az ország minden
részéből és a külföldről.
Koncertek, théátrális szóra-
kozások és rádió. Sport-
események és ünnepek.
Országos kongresszusok és
nagygyűlések, stb., stb.

Szedte a „Viața” nyomda és nyomtatott a „Concordia” körforgógépén, Cluj-Kolozsvár. Felelős kiadó: Jurieskay Barna igazgató.